

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง กระบวนการทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครือข่ายทอผ้า : ศึกษาเฉพาะกรณีเครือข่ายทอผ้าตำบลลัมปอย อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพที่มุ่งศึกษาการพัฒนาเครือข่ายทอผ้าตำบลลัมปอย และศึกษากระบวนการทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครือข่ายทอผ้าตำบลลัมปอย ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการทุนทางสังคมที่ช่วยให้เครือข่ายทอผ้าตำบลลัมปอยมีการพัฒนาจนเกิดความเข้มแข็งนั้น ประกอบด้วยปัจจัยภายนอก อันได้แก่ การสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ และหน่วยงานภาคเอกชน ปัจจัยภายใน อันได้แก่ ผู้นำเครือข่ายที่ทำงานด้วยความเสียสละโปร่งใส ระบบเครือข่ายที่ทำให้เกิดความเอื้ออาทรเกื้อกูล และความไว้วางใจกัน การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการทอผ้าจากอดีตสู่ปัจจุบัน ที่ช่วยสร้างความรักหวงแหน ภาคภูมิใจร่วมกันของชาวตำบลลัมปอย และต้องการอนุรักษ์สิ่งนี้เอาไว้ ตลอดจนทั้งระบบความเชื่อค่านิยมอันเนื่องมาจากประเพณี/วัฒนธรรมที่เชื่อมโยงวิถีชีวิตของคนในชุมชนกับเรื่องของผ้าไหมเอาไว้อย่างแนบแน่น

ผลจากการศึกษาได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเครือข่าย ดังนี้ โอกาสที่จะพัฒนาเครือข่ายให้มีความเข้มแข็งมากขึ้นนั้น ควรพิจารณาผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับสมาชิกในฐานะที่เป็นเครือข่ายกันก่อน เพราะมีความผูกพัน เอื้ออาทรเกื้อกูล และความไว้วางใจกัน ซึ่งระบบความสัมพันธ์ดังกล่าวจะช่วยให้การริเริ่มจัดตั้งเครือข่ายได้รับความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจกันมากขึ้น การพัฒนาเครือข่ายควรใช้เครือข่ายเป็นฐานสร้างการเรียนรู้ บนความศรัทธา ความไว้วางใจกัน เพราะจะช่วยให้การถอดบทเรียนของเครือข่ายเพื่อสร้างองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น ควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาผู้นำให้มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส รวมทั้งเน้นการนำเอาประเด็นของความเป็นเครือข่ายมาช่วยในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายเพราะมีความไว้วางใจกันระหว่างกันในหมู่สมาชิก ทำให้เครือข่ายสามารถดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายแบบครบวงจรตั้งแต่การผลิต การตลาด และการเงิน การพัฒนาเครือข่ายให้เข้มแข็งจะต้องมีการพัฒนาคนไปพร้อมๆ กับการพัฒนางาน โดยเฉพาะการเสริมสร้างภาวะผู้นำให้กับสมาชิก ให้สามารถบริหารจัดการเครือข่ายได้ และ ควรมีการพัฒนาเครือข่ายด้วยการขยายผลผลิต ให้มีความสมดุลระหว่างมิติของมูลค่ากับคุณค่า (เงินทองกับภูมิปัญญาดั้งเดิม) โดยยึดหลักการที่จะพัฒนาสินค้าให้เป็นที่ยอมรับของตลาดได้ โดยยังสามารถคงภูมิปัญญาดั้งเดิม (ลายผ้า) เอาไว้ได้

Abstract

The study of social capital relate to weaving network development: case study in weaving network of Sompoi, Amphoe Chatturat, and Chaiyaphum Province is a qualitative research approach which has the objective to study the development of weaving network in Sompoi, and also study of social capital relate to weaving network development. The result of study found that the social capital which had strengthened weaving network development in Sompoi was consisted 2 factors; the outside factor such as the support from the government sector and the private sector, the inside factor such as the characteristic of network leader which was sacrificial and transparent, the system of relative which created the support and the trust among the network, and the continuing of local wisdom on weaving from the past to the present which created a cherishing and a pride among the Sompoi people including the need of conservation, and also the belief and the value which was caused by custom and culture that connected closely to the way of community life regarding to silk textile.

Moreover, the study result also has a guideline to develop the network which are, the possibility to strengthen the network development should consider on the characteristic of the leader which has the relation with the members as a relative, because of the tied, the support and the trust between the leader and the members can help to create the cooperation to establish the network easily, and the development of network should apply the relative system as a base of knowledge regarding to the trust and the faith which can strengthen the efficiency of network. However, it is also important to advocate and develop the leader to have honesty and transparency, and also the relative issue for strengthening the network relating to the trust among the members in order to proceed the process of the network in all steps; production, marketing, and finance. Hence, the strengthening of network development should develop on human resource as well as the development of work. Nevertheless, it is important to strengthen the role of leader for the members to manage and organize the network, and also the developing of the network regarding to the production sector which should balance between the dimension of the price and the value (money and local wisdom) by using the principle that can develop the goods follow the market demand but also can preserve the local wisdom (textile pattern) as well.